

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

پنجشنبه ۲۰ آبان ۱۴۰۰ | ۵ ربیع‌الثانی ۱۴۴۳ | ۲۰ صفحه | سال بیست و دوم - شماره ۶۷۶ | استان تهران و البرز ۳۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۰۰۰ تومان | Thursday - November 11, 2021

۱۷

www.jamejamdaily.ir

+

نوجوانه

بازگشت به روزگار نیمکت نشینی

بیشتر بخوانید |

موضوع دلار ۴۲۰۰ تومانی بحث داغ نشست ۳ ساعته اقتصاددانان با رئیس جمهور بود

در جلسه اقتصاددانان با رئیسی چه گذشت؟

۳

همه چیز درباره صادرات نخل ایران به کشورهای عربی

فرار نخل‌ها!

۱۸

اظهار نظر سناتور آمریکایی، بحث استقلال «آشپانه جمهوری خواهان» را داغ کرد

آمریکا منهای تگزاس؟

۸

گزارش پشت صحنه از برنامه «درانت‌های الوند» همراه گفت‌وگو با عوامل

طلوع آفتاب در بلندای الوند

۶

نظرخواهی جام جم از چهره‌های سیاسی درباره عملکرد ۱۰۰ روزه دولت سیزدهم

احساس تغییر

موفقیت در پروژه واکسیناسیون، حضور میدانی در بحران‌ها، سفرهای استانی، شفافیت و صمیمیت با مردم و تمرکز بر خلأهای ناشی از عملکرد روحانی، در ۱۰۰ روز اول دولت رئیسی احساس تغییر را در جامعه زنده کرده است

عکس: یانگ‌ژانگ/رئاست جمهوری

این شماره از «هفتگ جام جم» سراغ آیارتمان نشینی و سبک جدیدی که به زندگی ما تحمیل کرده، رفته است

همزیستی مسالمت آمیز

چند روایت معتبر از دوست و دشمن، درباره نیما یوشیج که فردا سالروز تولد اوست

من شبیه رودخانه هستم

۱۳

۱۰

خبر

توافق سران قوا برای صرفه‌جویی در هزینه‌ها و مخارج دستگاه‌ها

جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی با حضور سران قوا عصر دیروز به ریاست حجت‌الاسلام سید ابراهیم رئیسی برگزار شد. در این جلسه، سران قوا توافق کردند در ماه‌های دست‌گاه‌ها از سال ۱۴۰۰ مدیریت حداکثری بر باقی مانده از سال ۱۴۰۰ نهایت دقت به عمل آید تا با محاسبه هزینه‌ها و مخارج در سه قوه، سازمان‌ها، هیأت‌امناها و شرکت‌های دولتی اعمال شود تا شدت و حجم کسری بودجه دولت کاهش یابد. در این جلسه همچنین با تاکید بر لزوم اجرای احکام قانونی در راستای مولدسازی دارایی‌های دست‌گاه‌های دولتی، مقرر شد در تنظیم بودجه سال ۱۴۰۱ نهایت دقت به عمل آید تا با محاسبه واقعی درآمدها و تلاش برای تحقق حداکثری منابع درآمدی، بودجه سال ۱۴۰۱ با کسری مواجه نباشد و در نتیجه از شدت نرخ تورم و فشارهای اقتصادی کاسته شود.

هادی العامری خطاب به ترکیه: همه نیروهای خارجی باید از عراق خارج شوند

«هادی العامری» رئیس ائتلاف «الفتح» در پارلمان عراق، در بغداد میزبان «علی رضا گوئی» سفیر ترکیه در عراق بود. به گزارش فارس، بر اساس بیانیه دفتر اطلاع‌رسانی ائتلاف الفتح که نسخه‌ای از آن در پایگاه خبری «السومریه» منتشر شد، دو طرف در این دیدار درباره روابط تاریخی دو کشور همسایه و لزوم ایجاد روابط مستحکم با ترکیه، حل اختلافات و نشان دادن جدیت عراق در این زمینه را مورد بررسی قرار دادند. بنا بر این گزارش، دو طرف بر لزوم توسعه روابط تجاری میان آنکارا و بغداد و افزایش همکاری‌های سرمایه‌گذاری برای ایجاد فرصت‌های شغلی تاکید کردند. العامری در این نشست تاکید کرد که عراق همچنان به پیگیری موضوع اخراج تمامی نیروهای خارجی ادامه می‌دهد. زیرا قانون اساسی عراق اجازه حضور هیچ نیروی غیر عراقی در خاک این کشور را نمی‌دهد و در عین حال به هیچ نیرویی اجازه نمی‌دهد که تهدیدی برای امنیت کشورهای همسایه از سوی گروه‌های مسلح مخالف کشورهایشان باشد.

رسانه هویت‌ساز

نقش رسانه در شکل‌گیری سبک زندگی سالم

امروز نقش و جایگاه رسانه‌ها در حدی است که نمی‌توان زندگی را بی‌حضور آنها قابل تصور دانست. بررسی‌های روانشناسی اجتماعی در زمینه نقش و قدرت رسانه‌ها نشان می‌دهد رسانه‌های گروهی، چنان قدرتی دارند که می‌توانند نسلی تازه در تاریخ انسان پدید آورند؛ نسلی که با نسل‌های پیشین از جهت فرهنگ، ارزش‌ها و هنجارها و آرمان‌ها، بسیار متفاوت است.

رسانه‌ها از طریق ارائه هنجارهای خاص اجتماعی، به افراد تلقین می‌کنند که رفتار ارائه‌شده در رسانه‌ها، رفتار «مناسب اجتماعی» است. به این ترتیب، رسانه‌ها، با ارائه الگوها و هنجارهای خاص و با پیوستگی پیام، باعث ایجاد همنوایی در افراد می‌گردند. «استوارت هال» به عنوان یکی از پسامدرنیست‌های مطرح، اعتقاد دارد که «هویت‌ها، پیوست‌های موقت و گذرای هستند که کنش‌های پراکنده‌ای را برای ما به ارمان می‌آورند.» این تعریف به این معناست که در حقیقت نمی‌توان از هویت‌های ثابت حرف زد. فهم هویت متضمن توجه به دو معنای اصلی آن است؛ اولین معنای آن بیانگر مفهوم «تشابه مطلق» و «معنای دیگر آن به مفهوم «تمایز» است. آنچه هویت اشخاص و جوامع را می‌سازد، اغلب درک تفاوت‌ها و تمایزات میان افراد و دیگری است که این درک، ایجاد سبکی برای زندگی می‌کند. سبک زندگی، از جمله مفاهیم رایج در علوم اجتماعی است که در مقام معرفی برخی از واقعیت‌های فرهنگی جامعه به کار می‌رود. تلقی «سبک» به عنوان شیوه، الگو، آیین، راه‌روسم، نظم، قاعده و به تعبیر برخی داستان زندگی در فرآیندهای جاری زندگی است. سبک در مقام تحقق امری ترجیحی، تعینی، تجربی، تراکمی، نهاده‌نی، تاریخی و میان نسلی است. در مقام استقرار و برای نسل‌هایی که بدان ارجاع می‌دهند، ماهیت قاعده‌ای، هنجاری، توصیه‌ای و مناسکی دارد. در سطح فردی و روان‌شناختی، گاه از آن به منش، تیپ روانی و شخصیتی و عادت‌واره تعبیر می‌شود. در هر جامعه، معمولاً تنوعی از سبک‌ها و خرده‌سبک‌ها به اعتبارات مختلف رواج دارد. برخی سبک‌ها به دلیل عمومیت و ارجاع جمعی، کلان‌الگو شمرده می‌شوند. یکی از سبک‌های مهم در جامعه سبک زندگی سالم مبتنی بر فرهنگ اسلامی ایرانی است که به مردم این امکان را می‌دهد تا به عنوان اقدامی پیشگیرانه، بر سلامت خود در چهار حوزه سلامت جسم، روان، اجتماع و معنوی کنترل و مراقبت بیشتری داشته باشند. امروزه رسانه‌های جمعی، یکی از مجاری مهم و در مواردی بی‌بدیل، در فرآیند انتقال، تثبیت، تغییر، توجیه و حتی تولید سبک زندگی سالم شمرده می‌شوند. رسانه ملی از طریق گفتمان‌سازی، ارزش‌گذاری و هنجارسازی به تربیت ذائقه پرداخته و با تغییر سلیقه مخاطبان و الگوپردازی صحیح در ترویج سبک زندگی سالم ایفای نقش می‌کند اگر رسانه ملی قصد داشته باشد برای انسان امروزی الگویی از سبک زندگی سالم مبتنی بر فرهنگ اسلامی ایرانی ترسیم کند و آن را در سطحی فراگیر نهادینه سازد، باید بکوشد تا تصرف حس زیبایی‌شناسی الگوهای رفتاری مناسب ارائه کند. همین‌طور از طریق کردارهای زبانی و غیرزبانی به‌کار رفته شده در رسانه، گره‌گشای مشکلات سبک زندگی سالم در میان جامعه باشد، علاوه بر آن، با افزایش سرمایه اجتماعی هنجارهای ایجاد شده را نهادینه کند. □

دکتر صدیقه اعتمادسعید مدیر رادیو سلامت

درنگ

زمان برای بازگشت کوتاه است...

بن‌زاید ولیعهد امارات و همراهانش، اشتیاق زیادی نسبت به سرمایه‌گذاری در سوریه و برقراری مجدد روابط گسترده بین ابوظبی و دمشق نشان می‌دهند. بدیهی است که حکومت سوریه از عادی‌سازی روابط خود با دیگر کشورهای منطقه و بازگشت این کشورها از مسیر خطرناک و اشتباهی که در پیش گرفته‌اند حمایت می‌کند، اما سوال اصلی اینجاست که مگر مطابق محاسبه دستگاه‌های امنیتی غرب، رژیم اشغالگر قدس و کشورهای عربستان سعودی و امارات عربی متحده و ترکیه، قرار نبود حکومت سوریه در نهایت شش ماه پس از تشکیل داعش سقوط کرده و منطقه شامات به حیط خلوت متحدان و اشنگتن در منطقه تبدیل شود؟ بدون شک جبهه مقاومت علی‌رغم استقبال از استقرار ثبات، صلح و بازگشت به شرایط عادی در منطقه، هرگز جنایاتی که در طول سال‌های اخیر علیه ساکنان بی‌پناه کشورهای سوریه، عراق و دیگر کشورها و به واسطه حضور تروریست‌های داعش و جبهه النصره صورت گرفت را فراموش نخواهد کرد. امروز از خلافت داعش در سوریه و عراق خبری نیست و حتی تنفس مصنوعی دستگاه‌های امنیتی غرب و رژیم صهیونیستی به کالبد بی‌جان داعش در منطقه شامات نیز نتوانسته منجر به احیای آن شود. با همه این اوصاف، جریان مقاومت لحظه‌ای دست از رصد تحولات منطقه و ابتکار عمل در مواجهه با توطئه‌های دشمنان برنمی‌دارد. در حال حاضر، شاهد تلاش خاص دولت آمریکا و شبکه‌های متصل به آن در خصوص بازتولید تروریسم تکفیری در منطقه هستیم. دولت جو بایدن به عنوان دولتی که بیشترین تروریست‌ها و استراتژیست‌های حوزه منطقه غرب آسیا-سبک که قائل به تجزیه منطقه هستند- را در خود جای داده است، مشغول چنین بازی خطرناک دوباره‌ای است که امنیت جهان اسلام را به مخاطره خواهد انداخت. اکنون زمان آن رسیده که کشورهایی مانند عربستان سعودی و امارات عربی متحده نسبت خود را با تحولات منطقه مشخص کنند. بدون شک اگر ریاض و ابوظبی بخواهند در پروسه بازتولید داعش دوباره به لنگرگاه منطقه‌ای و اشنگتن و تل‌آویو تبدیل شوند، این بار هزینه‌های شکست و تباهی آنها در نبرد با جبهه مقاومت به مراتب بالاتر از حد تصور آنها خواهد بود. فراتر از آن، مطالبه‌گری از کشورهای حامی تروریسم تکفیری در منطقه، موضوعی نیست که حتی با بازگشت این کشورها به دمشق از دین برود. قطعاً با افزایش اسناد گسترده‌تری-که متأسفانه موبد حمایت مستقیم یا غیرمستقیم این کشورها در حمایت از داعش و دیگر گروه‌های تروریستی- تکفیری است- مطالبه‌گری حقوقی قربانیان تروریسم به‌قوت خود باقی خواهد ماند. آنچه در قبال هشت سال گذشته و در پرورنده سوریه گذشت، نقطه آشکار ساز پیروزی این کشور و محور مقاومت در برابر تروریسمی سازمان یافته محسوب می‌شود. اکنون ابوظبی و ریاض فرصت زیادی برای جبران اشتباهات گذشته و درس گرفته از آنچه در سوریه گذشت ندارند. آنها باید رسماً راه خود را از غرب و رژیم اشغالگر قدس جدا کرده و استراتژی ایجاد امنیت جمعی در منطقه و جهان اسلام را جایگزین استراتژی ناامن‌سازی آنها نمایند. شاید نقطه آغاز این بازگشت، تجدید نظر ریاض و ابوظبی در بازی خطرناک خود در جنگ یمن باشد. بهتر است عربستان و امارات این فرصت را از دست ندهند. □

حنیف غفاری دبیر بین‌الملل

یادداشت

افزایش امید به نهاد دولت

سعيد آچرلو کارشناس مسائل سیاسی

نهاد دولت در دوران ریاست جمهوری آقای روحانی لطامت جدی دید، به نحوی که مردم احساس بی‌دولتی می‌کردند. بخشی از این احساس مردم ناشی از عوارض و نتایج تحریم‌ها بود و همین مساله باعث شد درآمد ما از فروش نفت آسیب ببیند و در نتیجه کشور با کسری بودجه و افزایش تورم روبه‌رو شود. بخشی دیگری از این احساس بی‌دولتی، حاصل رویکرد آقای روحانی و دولت او بود که رویه‌ای غیرمردمی و متمایل به سرمایه‌داری داشت و همین مساله باعث تضعیف جایگاه دولت شد. نمونه بارز آن در مدیریت کرونا و در عرصه پیشگیری و درمان نمود پیدا کرد و مردم از دولت پیشین انتظارات بیشتری برای مقابله با شیوع این بیماری و همچنین حفظ سلامت جامعه داشتند. در چنین شرایطی بود که دولت سیزدهم وارد عرصه شد. این دولت میراث‌دار اقتصادی ضعیف توام با تورم بالا و بی‌کاری در کشور بود که بیداد می‌کرد. طبعاً چنین شرایطی باعث افزایش ناراضی مردم شد و مصداق این ناراضی‌ها را در دی ۹۶ و آبان ۹۸ دیدیم. در حوزه رویکردی، دولت سیزدهم جنبه‌های ضعیف دولت‌های پیشین را روحانی پوشش داد و تلاش کرد نگاهی همدلانه و مردمی داشته باشد. نمود چنین نگاهی در سفرهای استانی آقای رئیسی بروز پیدا کرد. حضور رئیس‌جمهور میان مردم و مواجهه مهربانانه آنها به گونه‌ای که مردم خیلی راحت با او درباره مشکلاتشان گفت‌وگو می‌کردند و همچنین فعالیت‌های وزیران باعث شد این رویکرد دولت را به عنوان یکی از نقاط قوت در طول ۱۰۰ روز گذشته بدانیم. نکته دیگری که باید مدنظر داشت شرایط اقتصادی و مدیریتی کشور است. ذکر این موضوع اهمیت دارد که بخشی از مشکلات مدیریتی کشور ناشی از بروکراسی نهاد دولت است که از قبل سابقه داشت و به نظر می‌رسد دولت سیزدهم برای گذار از این مشکل باید این روند بروکراسی را چابک، نو و تازه کند. موضوع دیگر، برنامه اداره اقتصادی کشور است و دولت سیزدهم باید هم تغییرات نگرشی در بروکراسی مدیریت اجرایی کشور ایجاد کند و هم توانایی ارائه برنامه برای اقتصاد کشور داشته باشد. البته این نکته را نباید از نظر دور داشت که بالاخره طی ۱۰۰ روز انتظار تغییر گسترده در این دو رویکرد چندان مورد توقع نیست و باید همچنان منتظر بود و دید طی ماه‌های آینده، دولت سیزدهم چه برنامه‌هایی برای این دو حوزه خواهد داشت. اما در عین حال می‌توان گفت برخی از تغییرات در حوزه بروکراسی کشور مثبت بوده است. با این حال از برخی وزیران و فعالیت برخی وزارتخانه‌ها توقع بیشتری می‌رفت. برخی مدیران نسل جدید و جوان هستند و آمده‌اند تا فضا را برای همنسلان خود باز کنند اما با این وصف، عملکرد برخی وزیران در این حوزه اشکال دارد. در بحث اقتصادی، یکی از موضوعاتی که باید به آن توجه کرد، برجام است. ما در کنار چشم‌اندازی که باید برای تورم و بی‌کاری و حل مشکلات اقتصادی ترسیم کنیم حتماً باید نگاهی به عرصه سیاست خارجی و موضوع برجام و مساله تحریم‌ها داشته باشیم و باید مشخص شود نگاه ما در این حوزه‌ها چیست. البته آن چیزی که در بیان رسمی دولت سیزدهم آمده، تلاش برای رفع تحریم‌هاست اما بر این باورم که در این عرصه‌ها نیازمند ارائه برنامه به صورت صریح‌تر، شفاف‌تر و دقیق‌تر هستیم. به تعبیر دیگر، در همه عرصه‌های سیاست داخلی و خارجی نیازمندیم از حوزه گفتمانی و اندیشه‌های گذار کنیم و به مرحله اجرایی برسیم و مشخص شود اهداف، برنامه و تاکتیک دولت در این عرصه‌ها چیست؟ مساله دیگر این‌که هر کدام از دولت‌های پیشین برای ۱۰۰ روز اول فعالیت‌های خود یک پروژه بزرگ داشتند. مثلاً در دوره آقای خاتمی، بنا بر آزادی مطبوعات بود و آقای احمدی‌نژاد هم بر سفر استانی و تلاش برای تشکیل دولت مردمی تاکید داشت. پروژه اصلی آقای روحانی هم به‌ثمر رساندن موضوع سیاست خارجی به‌ویژه در حوزه برجام بود. در دولت آقای رئیسی طی ۱۰۰ روز گذشته موضوع واکسیناسیون عمومی برجسته و نظرسنجی‌ها حاکی از رضایت مردم در این عرصه است. اما به نظر برای ارائه تصویر روشن‌تری از عملکرد دولت نیازمند طرح پروژه بزرگ‌تری هستیم. در هر صورت با هم‌زم به استناد نظرسنجی‌ها، امیدواری مردم نسبت به دولت افزایش پیدا کرده است و برای افزایش امید مردم به نهاد دولت، ارائه برنامه دقیق و شفاف از رویکردهای اقتصادی به‌ویژه بیان مصداقی‌تر و عینی‌تر این برنامه‌ها در کنار ارائه سیاست روشن در حوزه سیاست خارجی به‌خصوص در مورد برجام کارساز است. □